

Skjedekatarr

Skjedekatarr er en tilstand som kan skyldes sopp, bakterier eller trichomonas.

Trichomonas er også en mikroorganisme. Soppen tilhører gjærsoppfamilien og kalles candida.

Bakteriell skjedekatarr skyldes flere forskjellige bakterier. En av dem kalles Gardnerella.

Hvor lang tid tar det fra smitte til jeg kan merke sykdommen?

Skjedekatarr (vaginitt) kan man få uten at det er smitte fra en seksuell kontakt.

Sopp finnes normalt i små mengder i skjeden. Flere forhold fører til at soppmengden øker og gir pasienten plager, for eksempel:

- visse antibiotika
- jernmangel
- tette og trange benklær
- varme og fuktighet, for eksempel ved våte badedrakter om sommeren eller badstubading
- graviditet
- p-pillebruk

Det samme gjelder også for bakteriell skjedekatarr, da bakteriene som gir denne plagen også finnes i små mengder normalt.

Trichomonas tar ofte kort tid fra smitte til du merker symptomer. Ikke alle får like store symptomer, så den kan være vanskelig å anslå i det enkelte tilfellet.

Hvordan kan jeg merke at jeg har en skjedekatarr?

Du kan merke at du har en skjedekatarr ved at du får svie og kløe og forandret utflod. Alt etter som hva årsaken er, er symptomene noe forskjellige.

Trichomonas forårsaker illeluktende, rikelig tyntflytende utflod, kraftig rødhet av slimhinnene og en sterk sårhetsfølelse i underlivet. Samleie er ofte umulig på grunn av svie i slimhinnen i skjeden. Av og til kan utfloden være blodig.

Sopp gir intens kløe i underlivet og en ofte tykk hvit, tildels klumpet utflod. Utflod ved soppkatarr er ofte blitt sammenlignet med "cottage cheese". Det kan oppstå rødhet, hevelse og små sår i huden, enten av seg selv eller av kloring på grunn av den ofte intense kløen. Huden kan flasse og - eller veske og du kan få små "kviser" på huden på rumpa.

"Gardnerella" eller bakteriell skjedekatarr (bakteriell vaginose) gir vanligvis gråliggul, illeluktende utflod uten særlige andre plager. Noen ganger kan det klø i tillegg, mest på grunn av at utfloden gir økt fuktighet og det fører til hudkløe.

Hvilke følger kan skjedekatarr føre til?

Det er ingen komplikasjoner eller følger forbundet med å ha en skjedekatarr. Den holder seg til skjeden og lager ikke infeksjoner i de indre kjønnsorganer.

Skjedekatarr kan ofte helbrede seg selv og trenger ikke alltid behandling. Hvis plagene er store eller varer lenge bør man oppsøke lege og få behandling.

Mikroorganismene som gir skjedekatarr trives dårlig på en mannlig partner, og hvis han ikke har plager, gir man ham ingen behandling. Hvis kvinnen er mye plaget, gis ofte partneren behandling for å unngå frem og tilbake smitte.

Noen ganger er skjedekatarr tegn på en annen infeksjon, for eksempel klamydia, og det kan være lurt å sjekke seg for det samtidig.

Hva er behandlingen for skjedekatarr?

Skjedekatarr kan behandles med effektive medikamenter, enten i tablett- eller stikkpilleform.

Trichomonas og "Gardnerella" behandles med tabletter.

Soppkatarr behandles med stikkpiller til å føre opp i skjeden som en tampong. Disse stikkpillene kalles vagitorier.

Man gir gjerne en krem med i tillegg til utvendig bruk og eventuelt for partner. Gjenstridige soppkatarrer kan behandles med tabletter.

Kan jeg gjøre noe for å forebygge skjedekatarr?

Normalt er det et surt miljø i skjeden, og det forhindrer oppvekst av forstyrrende mikroorganismer. Ved bakteriell skjedekatarr kan man prøve å gjenoppbygge det sure miljøet ved bruk av melkesyrebakterier. De fåes i stikkpiller uten resept på apoteket.

Det kan være lurt å bruke slike stikkpiller i forebyggende hensikt like før og etter menstruasjonen.

På soppkatarrer virker ikke slike stikkpiller. Noen anbefaler bruk av yoghurt eller svak eddikopløsning i skjeden.